

KOIVUN SILMU & LEHTI

—
TUOTTOA
HYVINVOINNISTA

maaseuturahasto

SILMU & LEHTI

Raudus- ja hieskoivuista kerätään silmuja, pihkaisia vastapuhjenneita lehtiä ja nuoria lehtiä siihen asti, kunnes lehdet ovat täysin kehittyneet ja kovettuneet.

KERUUAIKA JA -PAIKKA

Silmut kehittyvät Etelä-Suomessa toukokuussa. Lehdet ovat kovettuneet kesäkuun loppuun mennessä.

Koivun lehtiä kannattaa kerätä kaadetuista tai kaadettavista puista. Hyviä keruupaikkoja ovat myös metsätalouden ulkopuoliset alat kuten metsittyneet pellot.

Jos silmuja tai lehtiä kerätään kasvatettavista nuorista puista, niitä kerätään vain kolmasosa ¹. ■

KERUU

Yleisimmin myyntiin kerätään täysikasvuisia, mutta vielä pehmeitä lehtiä. Lehtien tulee olla terveitä, tyypillisen värisiä ja tuoksuisia.¹

Keruuastian on oltava suuri, esimerkiksi saavi tai paperisäkki. Lehdet riivitään suoraan astiaan, katsoen samalla, ettei sekaan pääse roskia tai huonolaatuisia lehtiä.

KERUUTAPA	Käsin	Koneellisesti
Silmut	X	
Hiirenkorvat	X	
Nuoret lehdet	X	X

Täysikasvuisia lehtiä pystytään keräämään käsin noin 3–6 kiloa tunnissa.¹ Koneellista keruuta kehitetään parhaillaan.

KÄSITTELY

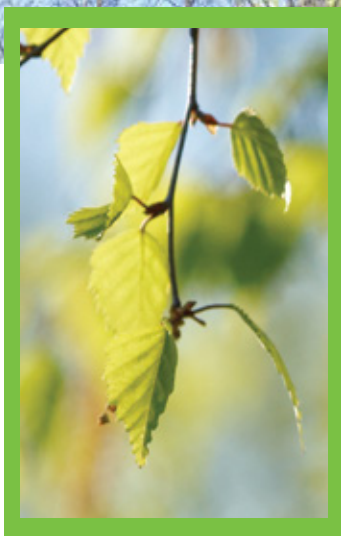
Silmut ja lehdet on toimitettava jalostajalle vuorokauden kuluessa keräämisestä. Jääkaapissa lehdet säilyvät korkeintaan kaksi vuorokautta.¹

Koivun lehdet on helppo esikuivata huoneenlämmössä ritilän päällä. Varsinainen kuivaus tehdään kuivurissa +30 °C lämpötilassa. Kuivattuna lehdet säilytetään paperipussissa. Lehdet on mahdollista myös pakastaa vakuumissa.

KAUPALLINEN HYÖDYNTÄ- MINEN

Metsänomistaja voi itse kerätä lehtiä tai sopia keruusta ja vuokrata keruuoikeuden.

Luonnontuotteiden myyntihinta on sovittavissa tapauskohtaisesti. Lehtien keruusta on suositeltavaa tehdä sopimus jalostajan kanssa.

ESIMERKKEJÄ POIMINTAHINNOISTA²

	tuore	kuiva	pakaste
Koivun kesälehti	4 €/kg	15 €/kg	8 €/kg
Koivun pihkalehti	4,8 €/kg	25 €/kg	10 €/kg

Yhdestä koivusta saa lehtiä kymmenistä grammoista muutamaan kymmeneen kiloon riippuen puun koosta. Kuivauksen vaikutus painoon -50 %.

KUSTANNUKSET:

Kustannuksiin vaikuttaa keruu- ja käsittelymenetelmä. Kuluja syntyy mm. keruusta, kuivauksesta, pakkauksesta, pakastamisesta ja kuljetuksesta.

VERTAAI!

Myyntihinta kaupassa, 150–300 €/kg
kuivattu koivunlehti

Koivun puuntuotannon nettotulos 6700 €/ha
(50 vuotta, vähennetty uudistamis-, kasvatus- ja korjuukulut)

KÄYTTÖ

Silmuissa ja vastapuhjenneissa lehdissä on eniten terveydelle suotuisia eteerisiä öljyjä, joten ne ovat parhaita rohdoskäyttöön.

Koivun lehtiä käytetään kansanlääkinnässä mm. tulehduksien ehkäisyyn, munuais- ja virtsatievaivoihin, reumatismiin, kuumeen alentamiseen, verenpaineen laskemiseen, suolistovaivoihin ja kuona-aineiden poistamiseen.¹

Koivun silmuja ja lehtiä käytetään ravintolisissä ja rohdoksena esim. yrttijuomana ja tinktuurana. Ruoanlaitossa lehdet ovat mausteena ja koristeena, salaattien lisänä ja teenä.

Lehtiä käytetään myös kosmetiikassa, kuten shampoissa ja saippuoissa.

LÄHDE 1:

Heli Pirinen (toim). Luonnontuoteopas. Toimintaympäristö, työskentely ja tuotteistaminen luonnontuotealalla. Opetushallitus. Juvenes Print - Suomen yliopistopaino Oy, 2018 s. 384.

LÄHDE 2:

Niemi, S. ja Turttiainen, M. Luonnontuotteista metsänomistajille. Luonnontuotteet ja metsä Lapin ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja D. Muut julkaisut 3/2019. www.lapinamk.fi/loader.aspx?id=b0ea0f44-4cde-42b1-90d1-11cbf6356580

TAITTO:

Oona Rouhiainen,

2022

YHTEISTYÖSSÄ:

maaseuturahasto

MAASEUTU.FI

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

LAB University of
Applied Sciences

Metsänhoitoyhdistys
Päijät-Häme

LADEC

LAHDEN SEUDUN KEHITYS

Mahla

– koivun eliksiiristä lisäarvoa
maaseudulle -hanke

LUE LISÄÄ:

www.lab.fi/projekti/mahla